

23.3.2006

HELSINGIN YLIOPISTO

Saap 07.04.2006

Info 586 / 12 / 2006

KANSLEERI LUKKARI
REHTORI MANSIKAMÄKI
NIEMI SALMIKIIVI
ROSONEN SISSALO
MAKAROW UKKONEN
WILHELMSSON VAINIOTALO
SUOKKO TIEDEKUNNAT
I. HYVÄRIINEN EDIKS. LAITOKSET
NAKKONEN HYY

Ministeriöt, virastot ja laitokset

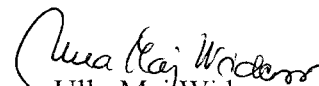
VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS VALTION HENKILÖSTÖN ASEMAN JÄRJESTÄMISESTÄ ORGANISAATION MUUTOSTILANTEISSA

Valtioneuvosto on tänään tehnyt oheisen periaatepäätöksen valtion henkilöstön aseman järjestämisestä organisaation muutostilanteissa.

Valtiovarainministeriö lähettää oheisena myös periaatepäätökseen liittyvät soveltamisohjeet, jotka on valmisteltu yhdessä valtion henkilöstöä edustavien pääsopijajärjestöjen kanssa.

Periaatepäätös ja soveltamisohjeet löytyvät valtiovarainministeriön internetsivuilta www.vm.fi -> Valtio hyvä työnantaja -> henkilöstöhallinnon asiakirjat -> päätökset.

Toinen valtiovarainministeri

Ulla-Maj Wideroos

Hallitusneuvos

Kirsi Äijälä

LIITTEET Valtioneuvoston periaatepäätös
Valtioneuvoston periaatepäätös soveltamisohjeineen

VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS VALTION HENKILÖSTÖN ASEMAN JÄRJESTÄMISESTÄ ORGANISAATION MUUTOSTILANTEISSA**1. Johdanto**

Valtioneuvosto teki 30.8.2001 periaatepäätöksen valtion henkilöstöpolitiikan linjasta. Sen tavoitteena oli varautua ikärakenteen muutoksesta johtuviin toimiin valtionhallinnossa. Tämä päätös täydentää vuoden 2001 periaatepäätöstä.

Valtionhallinnon toimintojen kehittäminen edellyttää vuoden 2001 periaatepäätöksen täydentämistä siten, että se vastaa myös henkilöstöjohtamisen ajankohtaisiin tarpeisiin lähivuosina. Merkittävimmät käynnissä olevat kehittämistoimet ovat valtionhallinnon tuottavuuden parantaminen ja toimintojen alueellistaminen. Tämän periaatepäätöksen tarkoituksena on vahvistaa yhtenäiset toimintatavat valtionhallinnon organisaatioiden muutostilanteisiin ja henkilöstön aseman turvaamiseen ja tukea muutosten hallintaa ja laadukasta johtamista.

Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen henkilöstön siirtymisvelvollisuudesta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty. Puolustusvoimien henkilöstön asema turvataan ensisijassa valtioneuvoston Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta antaman selonteon (VNS 6/2004) edellyttämällä tavalla.

2. Johtamisen periaatteet alueellistamisen ja tuottavuustoimenpiteiden johdosta

Seuraavat henkilöstöjohtamisen periaatteet ovat keskeisiä vuosina 2006–2011 toteutettavissa muutoksissa:

1. Palvelussuhteen jatkuvuuden turvaamista valtiolla edesauttaa, että henkilöstö on valmis siirtymään uuteen yksikköön tai uusiin tehtäviin omalla työssäkäyntialueellaan (työministeriön asetus työssäkäyntialueista 1368/2002) työhallinnon säännösten ja käytäntöjen mukaisesti.

2. Kun valtiolle rekrytoidaan uutta henkilöstöä vuosina 2006–2011, henkilöstön valintatilanteet käynnistetään selvittämällä, onko valtionhallinnossa tarjolla alueellistamis- tai tuottavuustoimien vuoksi vapautuvaa henkilöstöä. Ministeriöiden vastuulla on huolehtia hallinnonaloillaan siitä, että selvitykset tehdään.

3. Organisaation muutostilanteessa nimetään muutosta valmisteleavassa organisaatiossa johtaja, joka vastaa muutoksen toteutuksesta toimintayksikössä. Muutoksen onnistuneisuutta arvioidaan osana johtajan tulosvastuuta.

3. Yhtenäiset toimintatavat

Tämän periaatepäätöksen mukaiset toimintatavat ilmentävät muun muassa valtioneuvoston vuonna 2001 antamaa ohjetta. Sen mukaan olemassa olevia toimintoja uudelleen sijoitettaessa ei valtion vakinaista henkilöstöä siirretä toiselle paikkakunnalle

ilman suostumusta. Tämän henkilöstön asema turvataan muutenkin kulloinkin erikseen sovittavalla tavalla (Suunta alueelle, valtioneuvoston linjaukset ja ohjeet valtion toimintojen sijoittamiselle, valtioneuvoston kanslia 2001/4). Tämän vuoksi työnantajalla on periaatepäätöksen tarkoittamissa tilanteissa laissa edellytettyä laajempi velvollisuus tukea henkilöstön sijoittumista uusiin tehtäviin.

3.1. Tuottavuus, alueellistaminen ja palvelukeskusten perustaminen

Tuottavuusohjelmiin ja alueellistamiseen perustuvissa henkilöstöjärjestelyissä noudatetaan vuosina 2006–2011 seuraavia toimintatapoja. Niiden tarkoituksena on tukea muutoksen kohteena olevan henkilöstön sijoittumista työelämään ja ensisijaisesti valtionhallintoon. Toimintatavoilla pyritään turvaamaan myös ikääntyneen henkilöstön pysyminen työssä.

Valtioneuvoston tarkoituksena on, että palvelussuhteen jatkuvuus valtiolla turvataan tuottavuuden parantamista ja alueellistamista koskevissa hankkeissa. Samalla näiden periaatteiden toteutumista edesauttaa, että henkilöstöllä on valmius muutoksiin ja siirtymiseen uuteen yksikköön tai uusiin työtehtäviin omalla työssäkäyntialueella.

Henkilöstön tukemisessa noudatetaan asteittaista toimintatapaa.

1. Se toimintayksikön palveluksessa oleva henkilöstö, jonka tehtäviä muutos koskee ja jolle on tarjottavissa tehtäviä uudessa tai siirtyvässä organisaatiossa, siirtyy tämän organisaation palvelukseen. Tämä on ensisijainen tavoite.
2. Jos henkilö ei siirry, hänelle etsitään samanlaisia tai vastaavia tehtäviä asianomaisessa toimintayksikössä tai muussa saman hallinnonalan toimintayksikössä.
3. Jollei samalla hallinnonalalla ole tarjottavissa työtä tai jollei samalla hallinnonalalla tarjottava työ ole samalla työssäkäyntialueella, etsitään työtä toisen hallinnonalan toimintayksiköstä samalla työssäkäyntialueella.

Tässä periaatepäätöksessä määriteltyjen toimintatapojen tarkoituksena on turvata henkilöstön palvelussuhteiden jatkuvuus muutostilanteissa. Valtioneuvoston tavoitteena on, että taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla tapahtuvat irtisanomiset voidaan välttää tässä periaatepäätöksessä mainittuja toimintatapoja noudattaen.

Valtioneuvosto pyrkii siihen, että muutoksen kohteena oleva henkilöstö sijoittuu sellaisiin uusiin tehtäviin, jotka vastaavat mahdollisimman hyvin vaativuudeltaan, työn luonteeltaan ja palkkaukseltaan henkilön tehtäviä muutoksen aikana.

Valtio tukee työnantajana henkilöstön aktiivisuutta uuden työpaikan löytämiseen. Vastuu muutoksen toteuttamisesta on asianomaisella virastolla ja sitä ohjaavalla ministeriöllä. Erityisesti ministeriöllä on henkilöstön sijoittamisvastuu omalla hallinnonalallaan. Tukitoimenpiteet ovat toimintayksikön vastuulla, ja niiden tarkoituksena on turvata toiminnan jatkuvuus. Käytettävissä oleviin tukitoimiin kuuluvat muun muassa virkasiirrot, toimintayksiköiden välinen yhteistyö virkajärjestelyissä, uudelleen kouluttaminen, virkavapaus, joustavat työaikajärjestelyt, tietotekniikan hyödyntäminen, kannustimet henkilöstön hakeutumiseen muiden työnantajien palvelukseen ja riittävät henkilöresurssit tukitoimien järjestämiseen.

Tukitoimet käynnistetään niin aikaisin kuin mahdollista. Valtionhallinnossa järjestetään uudelleensijoitusvalmennusta, jota annetaan ennen muutoksen toteutumista. Valmennuksen tarkoituksena on kannustaa henkilöstöä uuden työn löytämiseen ja helpottaa sellaisen saantia.

3.2. Henkilöstön asema muiden organisaatiomuutosten yhteydessä

Liikelaitostaminen ja yhtiöittäminen

Virastoja liikelaitostettaessa ja yhtiöittäessä henkilöstö siirtyy asianomaisen liikelaitoksen tai yhtiön palvelukseen. Yhtiöittäminen tarkoittaa tilanteita, joissa perustetaan uusi yhtiö viraston tai liikelaitoksen lakkauttamisen yhteydessä. Tällöin palvelussuhteen ehdoista sovitaan valtiolla noudatetun käytännön mukaisesti. Valtion toimintojen yhtiöittämistä koskeviin lakeihin sisällytetään säännökset, joiden mukaan lakkaavan viraston tai liikelaitoksen virkasuhteinen henkilöstö siirtyy perustettavan yhtiön palvelukseen työsopimussuhteiseen tehtävään.

Muu viraston lakkaaminen

Kun valtion toimintayksikkö lakkaa ja sen tehtävät siirtyvät toiselle valtion toimintayksikölle, henkilöstö siirtyy tämän yksikön palvelukseen. Kun virasto lakkaa ja osa toiminnasta jatkuu toisessa virastossa, siirtyviä tehtäviä hoitanut henkilöstö siirtyy vastaavaa toimintaa jatkavan viraston palvelukseen.

Eräät muut organisaatiomuutostilanteet

Kun vain osa viraston tehtävistä yhtiöitetään tai viraston itsensä suorittamia tehtäviä ostetaan ulkopuoliselta taholta ja muutos koskee sekä virka- että työsopimussuhteista henkilöstöä, on tavoitteena järjestää henkilöstön asema samanlaisia periaatteita noudattaen palvelussuhteen lajista riippumatta. Tällöin on otettava huomioon voimassa oleva työlainsäädäntö ja oikeuskäytäntö sekä edellä esitetyt seikat.

Valtion toimintojen kunnallistaminen

Valtion toimintoja kunnallistettaessa pyritään noudattamaan kohdassa ”Muu viraston lakkaaminen” mainittuja periaatteita ja sisällyttämään vastaavat säännökset kutakin kunnallistamistilannetta koskevaan erityislakiin tai mahdollisiin luovutus sopimuksiin.

4. Ministeriöiden vastuu

Tässä periaatepäätöksessä mainittujen yhteisten toimintatapojen tarkoituksena on turvata organisaation toiminta ja henkilöstön ammatillinen osaaminen ja parantaa henkilöstön työmarkkinakelpoisuutta. Ministeriöllä on virastojen ohjausvastuu tämän tarkoituksen toteutumisessa.

Ministeriöiden tehtävänä on määritellä vuoden 2006 loppuun mennessä yhdessä henkilöstöjärjestöjen kanssa yhteisten linjausten pohjalta henkilöstön kehittämisen periaatteet ja toteutusmuodot hallinnonaloillaan. Periaatteet toimitetaan valtiovarainministeriölle.

Organisaation muutostilanteessa on tärkeää tehdä yhteistyötä työvoimahallinnon kanssa ja hyödyntää kattavasti työhallinnon palveluvalikoimaa. Työhallinto nimeää kuhunkin muutostilanteeseen yhdys henkilön joko työvoimatoimistosta tai työvoimaja elinkeinokeskuksen työvoimaosastolta.

5. Yhteistoiminta

Yhteistoimintaan kuuluva neuvottelumenettely aloitetaan asian sellaisessa suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa, jossa yhteistoiminnan tarkoituksena oleva vuorovaikutus sekä vaihtoehtoihin ja asiaan vaikuttaminen voi myös käytännössä toteutua. Menettelyn tarkoituksena on lisätä osapuolten tietoja sekä yhteneviä käsityksiä asiasta ja edistää yhteisymmärrykseen pääsyä.

Henkilöstön edustajat otetaan mukaan henkilöstön asemaan vaikuttavien muutosten valmistelu- ja suunnitteluryhmiin.

Yhteistoimintamenettelyssä on kiinnitettävä huomiota siihen, että mukana ovat ne tahot, joita yhteistoiminta-asia koskee.

6. Työmarkkinaosapuolten yhteistyö

Valtiovarainministeriö selvittää yhdessä valtion pääsopijajärjestöjen kanssa mahdollisuudet tukitoimiin, joiden tarkoituksena on kannustaa henkilöstöä hakeutumaan uuteen työhön.

7. Soveltamisohjeet

Valtiovarainministeriö antaa periaatepäätöksen soveltamisohjeet.

8. Kumottavat periaatepäätökset

Päätöksellä kumotaan periaatepäätökset henkilöstön aseman järjestämisestä valtionhallinnon organisaatiomuutostilanteissa (VNp 14.5.1998) ja henkilöstöä vähennettäessä noudatettavasta henkilöstöpolitiikasta (VNp 17.6.1993).